

Protokół
z kontroli kompleksowej przeprowadzonej w Ośrodku Pomocy Społecznej
w Wojciechowicach

I. Oznaczenie jednostki podlegającej kontroli:

Ośrodek Pomocy Społecznej w Wojciechowicach jest gminną jednostką organizacyjną utworzoną do realizowania zadań własnych i zleconych gminy z zakresu pomocy społecznej. Swoim obszarem działania obejmuje 20 sołectw, w których zamieszkuje 4 136 mieszkańców. Wójtem Gminy jest Pan Szymon Sidor.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Wojciechowicach został utworzony na mocy Uchwały Nr XI/39/90 Gminnej Rady Narodowej w Wojciechowicach z dnia 2 marca 1990 r. w sprawie powołania jednostki budżetowej – Terenowego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wojciechowicach.

Ośrodek posiada własny REGON 830334939 i NIP 863-137-28-44.

Kierownikiem Ośrodka Pomocy Społecznej w Wojciechowicach od 1 września 2013 roku jest Pani Dominika Kędziora.

Ośrodek działa w oparciu o:

Statut Ośrodka przyjęty Uchwałą Nr XXX/203/2013 Rady Gminy w Wojciechowicach z dnia 12 czerwca 2013 r. w sprawie uchwalenia Statutu Ośrodka Pomocy Społecznej w Wojciechowicach, zmieniony: Uchwałą Nr XIII/53/2015 z dnia 30 listopada 2015 r., Uchwałą Nr XVIII/83/2016 z dnia 21 marca 2016 r. i Uchwałą Nr XXVII/137/2017 z dnia 24 stycznia 2017 r.

Regulamin organizacyjny wprowadzony Zarządzeniem Nr 3/2010 Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Wojciechowicach z dnia 27.12.2012 r. Zmiany do Regulaminu wprowadzono Zarządzeniem Nr 3/2013 Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Wojciechowicach z dnia 8 lipca 2013 r. Zmiany dotyczyły § 4 i 8, tj. zwiększenia etatowego dla głównego księgowego oraz zmiany nazwy stanowiska pracy ds. świadczeń rodzinnych. W Regulaminie nie wpisano stanowiska ds. świadczenia wychowawczego.

Uchwałą Nr XXXVI/232/2014 Rady Gminy w Wojciechowicach z dnia 31 stycznia 2014 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnie pomocy w postaci świadczenia rzeczowego i pieniężnego na zakup posiłku lub żywności oraz dożywiania dla dzieci objętych wieloletnim programem wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020.

Zarządzenie Nr 1/2017 Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Wojciechowicach z dnia 26 stycznia 2017 r. w sprawie ustalenia kwoty pomocy w postaci świadczenia pieniężnego i świadczenia rzeczowego w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na 2017 rok (dzienna stawka wynosiła 3,33 zł).

Zarządzenie Nr 1/2018 Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Wojciechowicach z dnia 12 stycznia 2018 r. w sprawie ustalenia kwoty pomocy w postaci świadczenia pieniężnego i świadczenia rzeczowego w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na 2018 rok (dzienna stawka wynosi 3,66 zł).

Uchwałę Nr XIX/80/2004 Rady Gminy w Wojciechowicach z dnia 27 października 2004 roku w sprawie szczegółowych zasad przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz szczegółowych zasad częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania.

Uchwałę Nr XXI/99/2016 Rady Gminy w Wojciechowicach z dnia 29 lipca 2016 roku w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Wojciechowice na lata 2016-2025.

Uchwałę Nr XXXIV/175/2017 Rady Gminy w Wojciechowicach z dnia 8 września 2017 r. w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w schronisku dla osób bezdomnych.

Zarządzenie Nr 120.132.2013 Wójta Gminy Wojciechowice z dnia 2.09.2013 r. w sprawie upoważnienia Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Wojciechowicach do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej.

Zarządzenie Nr 0050.253.2018 Wójta Gminy Wojciechowice z dnia 5 stycznia 2018 roku dla w sprawie upoważnienia Pani Agnieszki Krechowiak, pracownika OPS w Wojciechowicach do prowadzenia postępowania i wydawania decyzji administracyjnych w imieniu Wójta Gminy.

II. Imię i nazwisko, stanowisko służbowe inspektorów oraz numer i data upoważnienia do przeprowadzenia kontroli:

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach:

1. Magdalena Pracon – starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego – koordynator kontroli – na podstawie upoważnienia do kontroli nr 24/2018 z dnia 22 stycznia 2018 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału

Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach, Panią Bogumiłą Niziołek.

2. Katarzyna Turkowska – starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego na podstawie upoważnienia do kontroli nr 25/2018 z dnia 22 stycznia 2018 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach, Panią Bogumiłą Niziołek.

Kontrola została wpisana do *Książki kontroli Ośrodka Pomocy Społecznej w Wojciechowicach* pod poz. Nr 10.

III. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:

Kontrolę przeprowadzono w dniach 23 – 25 stycznia 2018 roku.

IV. Określenie przedmiotu kontroli i okresu objętego kontrolą:

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o przepisy ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), art. 22 ust. 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1769 ze zm.) oraz przepisy rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005 r., Nr 61, poz. 543).

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2017 r. do dnia kontroli.

Przedmiotem kontroli była:

1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadr.
2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz.U. z 2017 r. poz. 1769 ze zm.).

V. Opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków:

Główna siedziba Ośrodka Pomocy Społecznej w Wojciechowicach mieści się w samodzielny budynku będący własnością Urzędu Gminy, tel. 15 861-40-32. W wyniku przeprowadzonej wizytacji ustalono, że Ośrodek zajmuje 3 pomieszczenia, w tym 1 w osobnym budynku, które zajmują pracownicy ds. świadczeń rodzinnych oraz świadczenia wychowawczego. Kierownik Ośrodka posiada własny pokój, natomiast

3 pracowników socjalnych i księgowa zajmują drugie niewielkie pomieszczenie. Pokoje są wyposażone w sprzęt umożliwiający wykonywanie pracy biurowej, jednakże skromne warunki lokalowe nie dają klientom możliwości swobodnego przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność (Załącznik Nr 1 – Protokół oględzin siedziby OPS w Wojciechowicach).

Głównymi problemami występującymi w środowisku, wymagającymi interwencji OPS jest ubóstwo, bezrobocie i niepełnosprawność.

Wypłata świadczeń z pomocy społecznej realizowana jest w kasie Filii Banku Spółdzielczego w Tarnobrzegu lub przelewem na indywidualne konta bankowe klientów.

Ad 1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadr.

Przedmiotem kontroli w zakresie zatrudnienia była kadra zatrudniona w obszarze pomocy społecznej (Załącznik Nr 2 – Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi).

W Ośrodku Pomocy Społecznej w Wojciechowicach w obszarze pomocy społecznej na dzień kontroli zatrudnionych było na pełen etat 4 pracowników, tj.: kierownik, starszy pracownik socjalny i 2 pracowników socjalnych.

W toku przeprowadzonej kontroli ustalono, że Kierownik posiada odpowiedni staż i wykształcenie wymagane na zajmowanym stanowisku. Zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej ukończyła specjalizację w zakresie organizacji pomocy społecznej. Pracownicy socjalni posiadają legitymacje służbowe wydane według wzoru określonego rozporządzeniem w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego. Do obowiązków pracowników socjalnych należy: przyjmowanie zgłoszeń klientów o udzielenie pomocy społecznej, rozpoznanie i diagnoza potrzeb socjalnych mieszkańców, przeprowadzanie wywiadów środowiskowych i kompletowanie niezbędnej dokumentacji do przyznawania świadczeń, wnioskowanie o udzielenie pomocy.

W celu zbadania stanu zatrudnienia pracowników socjalnych wykorzystano następujący miernik:

miernik: liczba mieszkańców gminy

liczba zatrudnionych pracowników socjalnych w OPS = $4\ 136/3 = 1\ 379$ osób

Z powyższego wynika, że stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli jest zgodny z art. 110 ust. 11 i 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej: w OPS zatrudnionych jest na pełen etat 3 pracowników socjalnych, na jednego pracownika socjalnego przypada 1 379 mieszkańców.

Ad 2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz.U. z 2017 r. poz. 1769 ze zm.).

Zasiłki stałe

Z informacji przekazanych przez Kierownika OPS (Załącznik Nr 3 – Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS) wynika, że w 2017 r. pomoc w formie zasiłku stałego przyznano dla 26 osób, z czego 21 to osoby samotne. Za wszystkie osoby Ośrodek odprowadzał składkę zdrowotną. W 2018 r. do dnia kontroli pomocą w formie zasiłku stałego oraz opłacanych składek na ubezpieczenie zdrowotne zostało objętych 24 osoby.

Kontroli poddano losowo wybrane teczki z dokumentacją osób pobierających zasiłki stałe, na podstawie której wydano decyzje administracyjne o numerach:

OPS:8122/15/16; OPS:8122/17/17; OPS:8122/6/17; OPS:8122/20/17; OPS:8122/14/16; OPS:8122/1/18; OPS:8122/9/17; OPS:8122/14/17; OPS:8122/16/17.

Dokumentacja prowadzona jest w teczkach osobowych opatrzonych imieniem i nazwiskiem oraz adresem klienta. Skontrolowane akta zawierają rodzinny wywiad środowiskowy lub jego aktualizację, kopię orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, oświadczenie o nie pobieraniu świadczeń z ZUS czy KRUS, oświadczenie o dochodach, oświadczenie o braku gospodarstwa rolnego. Dokumenty zawierają datę wpływu do ośrodka.

Przy zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej, niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

We wszystkich sprawdzonych decyzjach przed podstawą prawną brak było oznaczenia strony decyzji.

W podstawie prawnej decyzji przyznających świadczenie zostały przywołane właściwe akty prawne oraz aktualne na dzień wydania decyzji publikatory ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego i rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2015 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Przytoczono również upoważnienie Wójta Gminy dla Kierownika Ośrodka do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie pomocy społecznej. Stwierdzono, że w podstawie prawnej widnieje ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Odprowadzenie składki na ubezpieczenie zdrowotne nie jest przedmiotem rozstrzygnięcia decyzji przyznającej zasiłek stały, zatem niezasadnym jest przywoływanie ww. ustawy w podstawie prawnej decyzji.

Decyzjom, których realizacja następowała przed ich uprawomocnieniem nadawano rygor natychmiastowej wykonalności wpisując w podstawie prawnej art. 108 k.p.a., ale w postanowieniu nie informowano osoby zainteresowanej o nadaniu rygoru ani w uzasadnieniu nie podawano, że decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a.

W postanowieniu sprawdzonych decyzji wpisywano wysokość świadczenia i okres, na jaki zostało ono przyznane oraz sposób i termin realizacji zasiłku. Zawarto również informację o objęciu świadczeniobiorcy ubezpieczeniem zdrowotnym w wysokości 9% kwoty zasiłku stałego w okresie pobierania świadczenia. Zdaniem zespołu kontrolującego informacja o ubezpieczeniu zdrowotnym winna być przekazywana stronie odrębnym pismem.

Zespół kontrolny pozytywnie ocenia sposób opisywania w uzasadnieniu decyzji administracyjnych sytuacji faktycznej klienta i stanu prawnego mających wpływ na przyznanie pomocy oraz sporządzone wywiady środowiskowe.

W pouczeniu informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji, a także o możliwości skorzystania z art. 127a k.p.a.

Ośrodek opłacał składki ubezpieczeniowe zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 20 ustawy o pomocy społecznej oraz art. 66 ust. 1 pkt 26 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

W stosunku do zasadności przyznanych świadczeń nie wniesiono zastrzeżeń.

Zasiłki okresowe

Z informacji sporządzonej przez Kierownika OPS wynika, że w roku 2017 zasiłki okresowe przyznano 19 osobom. Głównym powodem przyznania tej formy wsparcia było bezrobocie – 13 osób. W 2018 r. pomocą okresową objęto 7 osób.

Kontroli poddano losowo wybraną dokumentację osób objętych pomocą okresową, na mocy której wydano decyzje administracyjne o numerach:

OPS:8123/33/17; OPS:8123/32/17; OPS:8123/26/17; OPS:8123/25/17; OPS:8123/18/17; OPS:8123/1/18; OPS:8123/21/17; OPS:8123/31/17; OPS:8123/27/17; OPS:8123/15/17.

Ze skontrolowanych akt wynika, że na każdy wniosek o pomoc pracownicy socjalni sporządzali wywiad lub jego aktualizację (każdy wniosek posiadał datę wpływu). W aktach znajdują się oświadczenia o dochodach, zaświadczenia z PUP, informacje o wysokości świadczeń rodzinnych, kopie faktur za zakup leków.

We wszystkich sprawdzonych decyzjach przed podstawą prawną brak było oznaczenia strony decyzji.

W podstawie prawnej skontrolowanych decyzji administracyjnych przywołano ustawę o pomocy społecznej, kodeks postępowania administracyjnego i rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2015 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, a także upoważnienie Wójta Gminy dla Kierownika Ośrodka do wydawania decyzji administracyjnych z zakresu pomocy społecznej. Wymienione akty prawne widniały z aktualnymi publikatorami.

Decyzjom, których realizacja następowała przed ich uprawomocnieniem nadawano rygor natychmiastowej wykonalności wpisując w podstawie prawnej art. 108 k.p.a., w postanowieniu informowano osoby zainteresowane o nadaniu rygoru, a w uzasadnieniu podawano, że decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a.

W postanowieniu sprawdzonych decyzji wpisywano wysokość świadczenia, powód przyznania pomocy, okres, na jaki zostało ono przyznane oraz sposób i termin realizacji zasiłku.

Zespół kontrolny pozytywnie ocenia sposób opisywania w uzasadnieniu decyzji administracyjnych sytuacji faktycznej klienta i stanu prawnego mających wpływ na przyznanie pomocy oraz sporządzone wywiady środowiskowe.

W pouczeniu informowano stronę o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji, a także o możliwości skorzystania z art. 127a k.p.a.

Do zasadności udzielanej pomocy nie wnosi się uwag. Wysokość świadczeń wypłacana zgodnie z art. 38 ustawy o pomocy społecznej w części gwarantowanej przez budżet państwa.

Wieloletni program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

Z informacji przekazanych przez Kierownika OPS wynika, że w roku 2017 pomocą w postaci świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności objęto 36 rodzin z liczbą osób w rodzinach 70. Pomocą w postaci dożywiania w szkołach objęto 102 dzieci z 51 rodzin. Koszt programu w 2017 roku wyniósł 56 826 zł, w tym środki własne – 22 731 zł i dotacja z budżetu państwa 34 095 zł. W roku 2018 do dnia kontroli pomocy w formie zasiłku celowego na zakup żywności udzielono 6 rodzinom. Natomiast posiłki opłacane są za 68 dzieci z 35 rodzin.

Dożywianie jest prowadzone w niżej wymienionych placówkach oświatowych na terenie gminy Wojciechowice:

Lp.	Nazwa szkoły	Liczba dożywianych uczniów w 2017 r.	Liczba dożywianych uczniów w 2018 r.	Koszt posiłku	Rodzaj posiłku
1.	Publiczna Szkoła Podstawowa w Wojciechowicach	19	7	4 zł	1 danie gorące
2.	Publiczna Szkoła Podstawowa w Stodolach	14	10	4 zł	1 danie gorące
3.	Publiczna Szkoła Podstawowa Gierczycach	14	10	4 zł	1 danie gorące
4.	Publiczna Szkoła Podstawowa w Bidzinach	35	27	4zł	1 danie gorące

Ponadto Ośrodek Pomocy Społecznej opłacał posiłki dla dzieci uczęszczających do szkół znajdujących się poza terenem gminy Wojciechowice. W roku 2017 za 20 dzieci, natomiast w 2018 roku za 14 dzieci. Koszt posiłku wynosi od 2,70 zł do 6 zł.

Pozytywnym jest fakt, że w szkołach na terenie Gminy dzieci otrzymują gorący posiłek, co jest zgodne z ideą programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej *pomocy w formie zasiłków celowych* w ramach realizacji wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, na podstawie których wydano decyzje administracyjne nr:

OPS:8128/P/20/17; OPS:8128/P/40/17; OPS:8128/P/23/17; OPS:8128/P/47/17;
OPS:8128/P/27/17; OPS:8128/P/29/17; OPS:8128/P/38/17; OPS:8128/P/10/17;
OPS:8128/P/5/17; OPS:8128/P/1/18;

oraz losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej *pomocy w formie posiłku*, na podstawie których wydano decyzje administracyjne o numerach:

OPS:8128/5/18; OPS:8128/32/18; OPS:8128/96/17; OPS:8128/83/17; OPS:8128/1/18;
OPS:8128/2/18; OPS:8128/79/17; OPS:8128/4/18; OPS:8128/88/17; OPS:8128/82/17.

W aktach stanowiących podstawę do przyznania pomocy znajduje się kompletna dokumentacja - aktualizacje wywiadów oraz pozostałe załączniki określające sytuację materialno-bytową osób i rodzin ubiegających się o pomoc. Wszystkie dokumenty

poświadczające sytuację rodziny lub osoby były opatrzone zapisem „za zgodność z oryginałem”.

We wszystkich sprawdzonych decyzjach przed podstawą prawną brak było określenia strony decyzji.

Pomoc w ramach Programu przyznawana jest w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej oraz kodeksu postępowania administracyjnego. Ponadto w podstawie prawnej decyzji informowano, że pomoc przyznana jest w związku z Uchwałą Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020 (t. j. M.P. z 2015 r. poz. 821). Wymienione akty prawne przywołane zostały z aktualnymi publikatorami. W podstawie prawnej widniało również upoważnienie Wójta Gminy dla Kierownika Ośrodka do wydawania decyzji administracyjnych z zakresu pomocy społecznej. W decyzjach przyznających posiłek przytaczano także Uchwałę Rady Gminy dot. dożywiania.

W podstawie prawnej decyzji brak natomiast rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2015 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

W podstawie prawnej decyzji wydanych na zakup żywności w ramach Programu nie powoływano się na art. 39 – mówiący o zasiłku celowym.

W postanowieniu decyzji przyznającej posiłek określano kto jest biorcą, na jaki okres przyznano pomoc i liczbę dni w tygodniu, typ posiłku, kto jest realizatorem dożywiania oraz informację o cenie jednostkowej posiłku.

Na podstawie skontrolowanych akt stwierdzono, że OPS przyznawał pomoc w formie opłacenia kosztów posiłków dla dzieci w szkole przed datą wydania decyzji administracyjnej.

Skontrolowane decyzje administracyjne na posiłek wydane w 2017 r. przyznawały pomoc w postaci gorącego posiłku na dany rok budżetowy tj. od września do grudnia i od stycznia do czerwca danego roku.

W decyzjach przyznających posiłek oraz zasiłek celowy na zakup posiłku, których realizacja była przed terminem ich uprawomocnienia się, w podstawie prawnej przywoływano art. 108 k.p.a. ale nie informowano o tym fakcie klientów w postanowieniu i uzasadnieniu decyzji, że decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a.

Zespół inspektorów zwrócił uwagę, że we wszystkich sprawdzanych decyzjach w pouczeniu przytaczano art. 127a k.p.a.

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych i specjalnych zasiłków celowych

Zgodnie z art. 39 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej OPS w Wojciechowicach przyznaje zasiłki celowe, celem zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału. Zgodnie z art. 41 ust. 1 cytowanej ustawy Ośrodek udziela również w szczególnie uzasadnionych przypadkach specjalnych zasiłków celowych osobie lub rodzinie w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny, które nie podlegają zwrotowi.

Z informacji uzyskanej od Kierownika OPS wynika, że w roku 2017 Ośrodek przyznał zasiłki celowe 19 osobom oraz 11 osobom specjalne zasiłki celowe. W roku 2018 do dnia kontroli pomoc celową otrzymały 4 rodziny, specjalnych zasiłków celowych OPS nie udzielił.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta klientów, na podstawie których wydano decyzje administracyjne o numerach:

zasiłki celowe:

OPS:8121/14/17; OPS 8121/4/18; OPS:8121/2/17; OPS:8121/25/17; OPS:8121/3/18; OPS:8121/28/17; OPS:8121/16/17; OPS:8121/2/18; OPS:8121/5/17;

specjalne zasiłki celowe:

OPS:8121/26/17; OPS:8121/24/17; OPS:8121/40/17; OPS:8121/15/17; OPS:8121/27/17; OPS:8121/23/17; OPS:8121/21/17; OPS:8121/32/17; OPS:8121/20/17 OPS:8121/31/17.

W skontrolowanych aktach znajdowały się wymagane dokumenty niezbędne do ustalenia sytuacji rodzinnej, zdrowotnej i materialnej osoby lub rodziny m.in. odcinki rent lub emerytur, karty informacyjne ze szpitala, faktury za zakup leków, oświadczenia klientów o dochodach, wszystkie kserokopie dokumentów potwierdzane były „za zgodność z oryginałem”.

Pomoc w formie zasiłków celowych, w tym specjalnych zasiłków celowych, przyznawana była w oparciu o aktualne przepisy i publikatory ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego i rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Przywoływano również upoważnienie Wójta Gminy dla Kierownika Ośrodka do wydawania decyzji administracyjnych.

We wszystkich sprawdzonych decyzjach przed podstawą prawną brak było oznaczenia strony.

W postanowieniu decyzji przyznających zasiłki celowe i specjalne zasiłki celowe określano, na jaki cel pomoc została przyznana oraz sposób i termin wypłaty świadczenia.

Decyzjom, których realizacja następowała przed ich uprawomocnieniem nadawano rygor natychmiastowej wykonalności wpisując w podstawie prawnej art. 108 k.p.a., ale w postanowieniu nie informowano osoby zainteresowanej o nadaniu rygoru ani w uzasadnieniu nie podawano, że decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a.

W pouczeniu decyzji strony informowane były o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Kielcach w ustawowo przyjętym terminie oraz o możliwości skorzystania z art. 127a k.p.a.

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Metody i formy opieki nad osobami samotnymi, starszymi

Ośrodek Pomocy Społecznej w Wojciechowicach w kontrolowanym okresie nie realizował usług opiekuńczych, które w myśl art. 50 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej są usługami, obejmującymi pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Jak wynika z informacji Kierownika Ośrodka w okresie objętym kontrolą do Ośrodka nie wpłynął żaden wniosek o przyznanie usług opiekuńczych (Załącznik Nr 4 – Protokół z przyjęcia ustnego wyjaśnienia dot. usług opiekuńczych). Osobom, które będą wymagały wsparcia w formie usług opiekuńczych Ośrodek taką pomoc zapewni. Osoby starsze zamieszkują z rodzinami, które zapewniają im opiekę i pomoc. Ponadto Ośrodek posiada uchwałę Rady Gminy w Wojciechowicach, która określa warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek nie realizował również zadania związanego ze świadczeniem specjalistycznych usług opiekuńczych (art. 18 ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej) dla osób z zaburzeniami psychicznymi w ramach zadań zleconych z zakresu administracji rządowej.

Osoby wymagające opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niezdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, którym nie można było zapewnić niezbędnej pomocy usługowej i opiekuńczej w miejscu zamieszkania, Ośrodek skierował do domu pomocy społecznej. W roku 2017 Ośrodek opłacał za pobyt 8 osób. W roku 2018 OPS wydał 1 decyzję kierującą do DPS.

Metody pracy socjalnej wykorzystywane w ośrodku pomocy społecznej

Praca socjalna (art. 45 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej) jest świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym.

Wymogi jej prowadzenia określa art. 6 pkt 12 cyt. wyżej ustawy, gdzie określono ją jako działalność zawodową mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie przez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

Praca socjalna realizowana jest w formie działań aktywizacyjnych klientów Ośrodka, polega w szczególności na: motywowaniu klientów do zmiany trudnej sytuacji życiowej, do zachowania abstynencji czy podjęcia leczenia odwykowego, wspieraniu w problemach opiekuńczo-wychowawczych, wspieraniu w ubieganiu się o ustalenie uprawnień i nabyciu prawa do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego, pomocy w pisaniu pism urzędowych. W 2017 r. pracownicy socjalni prowadzili pracę socjalną z 43 rodzinami, które łącznie liczyły 125 osób, zarówno w miejscu zamieszkania, jak też w siedzibie Ośrodka Pomocy Społecznej.

Jednym z narzędzi pracy socjalnej z osobami ubiegającym się o pomoc jest kontrakt socjalny, który ma na celu zobowiązanie zainteresowanego do podjęcia wspólnie z pracownikiem socjalnym określonych działań zmierzających do poprawy trudnej sytuacji życiowej. W ramach prowadzonej pracy socjalnej w kontrolowanym okresie nie zawarto żadnego kontraktu socjalnego. Według wyjaśnień Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej część zobowiązań spisywana jest w kwestionariuszach wywiadów środowiskowych zamiast na drukach kontraktu socjalnego. Podjęte zobowiązania są omawiane przy kolejnym zgłoszeniu o pomoc, tak jakby to wynikało z kontraktu socjalnego (Zał. Nr 5 – Protokół z przyjęcia ustnego wyjaśnienia dot. kontraktów socjalnych).

Wnioski z przeprowadzonej kontroli:

Pomoc w formie zasiłku stałego, okresowego, celowego i posiłku z programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” oraz celowego i specjalnego celowego przyznano zasadnie i celowo. W skontrolowanych aktach znajdowały się wymagane dokumenty niezbędne do ustalenia sytuacji rodzinnej, zdrowotnej i materialnej osoby lub rodziny.

Przy zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

Do Statutu Ośrodka nie wniesiono zastrzeżeń, natomiast w Regulaminie organizacyjnym stwierdzono, że nie zostało wpisane stanowisko ds. świadczenia wychowawczego.

Warunki lokalowe kontrolowanego Ośrodka są niezadawalające, ponieważ 3 pracowników socjalnych i księgowa zajmują jedno pomieszczenie, co nie daje klientom możliwości przedstawienia swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność.

Kierownik Ośrodka i pracownicy socjalni posiadają odpowiedni staż pracy i kwalifikacje określone w przepisach. Zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej Kierownik ukończył specjalizację w zakresie organizacji pomocy społecznej.

Stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli jest zgodny z art. 110 ust. 11 i 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej: w OPS zatrudnionych jest na pełen etat 3 pracowników socjalnych, na jednego pracownika socjalnego przypada 1 379 mieszkańców.

We wszystkich sprawdzonych decyzjach administracyjnych przed podstawą prawną brak było oznaczenia strony decyzji.

W podstawie prawnej decyzji przyznających skontrolowane formy pomocy zostały przywołane właściwe akty prawne (z wyjątkiem decyzji przyznających zasiłki na zakup żywności z Programu dożywiania, w których nie ma art. 39 ustawy o pomocy społecznej) oraz aktualne na dzień wydania decyzji publikatory ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego i rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2015 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Natomiast ww. rozporządzenia nie przywołano w decyzjach na posiłek i zasiłki celowe z Programu dożywiania.

We wszystkich skontrolowanych decyzjach przytaczano upoważnienie Wójta Gminy dla Kierownika Ośrodka do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie pomocy społecznej.

W podstawie prawnej decyzji przyznających zasiłki stałe widnieje ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Odprowadzenie składki na ubezpieczenie zdrowotne nie jest przedmiotem rozstrzygnięcia decyzji przyznającej zasiłek stały, zatem niezasadnym jest przywoływanie ww. ustawy w podstawie prawnej decyzji.

Decyzjom, których realizacja następowała przed ich uprawomocnieniem nadawano rygor natychmiastowej wykonalności wpisując w podstawie prawnej art. 108 k.p.a., ale w postanowieniu nie informowano osoby zainteresowanej o nadaniu rygoru ani w uzasadnieniu nie podawano, że decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a.

Jedynie w decyzjach przyznających zasiłki okresowe zapis dotyczący rygoru natychmiastowej wykonalności został użyty prawidłowo.

W postanowieniu decyzji na zasiłki stałe zawarto informację o objęciu świadczeniobiorcy ubezpieczeniem zdrowotnym w wysokości 9% kwoty zasiłku stałego w okresie pobierania świadczenia. Zdaniem zespołu kontrolującego informacja o ubezpieczeniu zdrowotnym winna być przekazywana stronie odrębnym pismem.

Zespół kontrolny pozytywnie ocenia sposób opisywania w uzasadnieniu decyzji administracyjnych sytuacji faktycznej klienta i stanu prawnego mających wpływ na przyznanie i wysokość pomocy.

W pouczeniu decyzji informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji, a także o możliwości skorzystania z art. 127a k.p.a., czyli o prawie do zrzeczenia się odwołania i skutkach tego zrzeczenia.

W kilku wywiadach środowiskowych stwierdzono, że pracownicy socjalni używają korektora, zamiast dokonać skreślenia i postawić swoją parafkę.

Pomoc w formie opłacenia kosztów posiłków dla dzieci w szkole była przyznawana od daty wcześniejszej niż data wydania decyzji administracyjnej.

Pozytywnym jest fakt, iż we wszystkich szkołach na terenie Gminy Wojciechowice dzieci otrzymują dożywianie w formie gorącego posiłku, co jest zgodne z ideą programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

W badanym okresie Ośrodek nie realizował usług opiekuńczych. Z informacji Kierownika Ośrodka wynika, że do Ośrodka nie wpłynął żaden wniosek o przyznanie tej formy pomocy, a osoby starsze, które wymagają wsparcia, zamieszkują z rodzinami, które zapewniają im opiekę i pomoc.

W ramach prowadzonej pracy socjalnej w kontrolowanym okresie nie zawarto żadnego kontraktu socjalnego. Według wyjaśnień Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej część zobowiązań spisywana jest w kwestionariuszach wywiadów środowiskowych, zamiast na drukach kontraktu socjalnego.

VI. Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o:

- sprawdzoną dokumentację oraz informacje i wyjaśnienia udzielone przez Kierownika Ośrodka oraz pracowników socjalnych.

Treść protokołu i wnioski wynikające z kontroli omówiono z Kierownikiem placówki.

VII. Pouczenie o prawie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli oraz o prawie do odmowy podpisania protokołu:

Kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyny tej odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych. Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora właściwego, do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego wobec zastrzeżeń. Pisemne zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów (§ 16 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej Dz. U. Nr 61, poz. 543).

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz za poświadczaniem odbioru otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi włącza się do akt kontroli.

Załączniki do protokołu:

1. Protokół oględzin.
2. Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze.
3. Tabela pn. „Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS”.
4. Protokół przyjęcia ustnego wyjaśnienia Kierownika OPS dot. usług opiekuńczych.
5. Protokół przyjęcia ustnego wyjaśnienia Kierownika OPS dot. kontraktów socjalnych.

Protokół podpisali:

Ze strony kontrolującej:

1. Magdalena Pracon

ŚWIĘTOKRZYSKI
Magdalena Pracon

URZĄD WOJEWÓDZKI W KIELCACH

Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia

Kielce, dnia 29 marca 2018 r.

Ze strony kontrolowanej:

Kierownik
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Wojciechowie
mgr Dominika Kędziora

Data i podpis 08.04.2018
OSRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ
27-532 Wojciechowie
tel./fax (015) 861 40 32
REGON 830334939
NIP 863-137-28-44

Zapoznałam się z treścią
protokołu
Bogumiła Niziołek
Kierownik
Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia